

SIWE Nieuwsbrief

Nummer 5 - april 2002

van de stichting Industriëel en Wetenschappelijk Erfgoed (SIWE)

We werken aan ons uiterlijk ...

Vorig jaar startten we met onze Nieuwsbrief, waarmee we om de twee maanden bij u in huis vallen met actuele berichten en onze activiteitenagenda. Tegelijkertijd was dit de gedroomde gelegenheid om aan een nieuwe huisstijl te gaan sleutelen. Op de oude vertrouwde vormgeving kwam stilaan wat sleet. We kozen voor een fris en dynamisch imago, waarvan u hier het eerste product ziet: SIWE-Nieuwsbrief 5 in nieuwe stijl. Volgende maand volgt ook ons tijdschrift "nieuwe stijl" dat vanaf dan SIWE-Magazine zal heten. De redactie wenst u veel leesgenot en hoopt u te mogen ontmoeten op één van onze talrijke activiteiten.

ERFGOEDWEEKEND BIJ SIWE IN LEUVEN

Naar aanleiding van het Erfgoedweekend 2002 nodigen wij u graag uit om een bezoek te brengen aan ons museum, het MIWE, dat op zondag 21 april van 10 tot 18 uur gratis zijn deuren openstelt voor het grote publiek. Daarnaast is SIWE ook gastheer voor de privé-verzamelaars uit de Leuvense regio, die tegelijkertijd stukken uit hun collecties laten bewonderen. Uiteraard gaat het hier om verzame-

laars die iets te bieden hebben dat aansluit bij industrieel of wetenschappelijk erfgoed. Dit evenement gaat door in de voormalige Molens Van Orshoven, gelegen in de Stapelhuisstraat 15 te Leuven (achter het JET-pompstation aan de Vaartkom). Tegelijkertijd sluit ons initiatief aan bij het Erfgoedweekend-programma van de Stad Leuven, zodat u er een gevarieerd "dagje Leuven" kan van maken.

Redactieadres: SIWE • Stapelhuisstraat 15 • 3000 Leuven • Tel. & fax: 016-58 43 42
E-mail: info@siwe.be • Website: www.siwe.be • Verschijnt tweemaandelijks
Verantwoordelijke uitgever: André Montald • Mercatorpad 14/301 • 3000 Leuven

Afgiftekantoor: 3360 BIERBEEK • Erkenningsnummer: P209286 • PB-nummer: BC 1608

Het Museum voor Industrieel en Wetenschappelijk Erfgoed (MIWE)

Het MIWE toont een selectie objecten en documenten uit de SIWE-verzameling. In de voormalige Machinehal van de Molens Van Orshoven is een laboratoriumuitrusting van ca. 1900 opgesteld met droogstoven, balansen, enz. naast apparaten uit een recenter wetenschappelijk verleden zoals spectrofotometers en een vochtigheidsmeter. Een belangrijk deel van de tentoonstelling in de voormalige Kuismolen bestaat uit een reeks objecten uit de wereld van de informatica en communicatie: geheugens van ponskaartmachines, computers, ontvangst- en zendtoestellen, enz. De opstelling rond het thema "metaal", die we opbouwden naar aanleiding van de Open Monumentendag 2001, blijft een blikvanger. Ook werktuigmachines vonden er een plaats. Een aantal originele molenuitrustingen van de Molens Van Orshoven zijn eveneens in deze gebouwen aanwezig.

Een contactforum voor privéverzamelaars

Daarnaast geven wij in de Molens van Orshoven de gelegenheid aan privéverzamelaars om hun markantste objecten of documenten voor te stellen aan het publiek.

Volgende verzamelaars hebben hun medewerking toegezegd:

- Roger Bonte toont een honderd jaar oude dieselmotor

- Suzanne De Becker laat haar internationale collectie van foto's van watertorens bewonderen.

- Arthur Derijck toont uit zijn rijke iconografische verzameling enkele voorbeelden van oude publicitaire documenten

- Karel Haustraete vertegenwoordigt het Antwerps Wetenschappelijk en Industrieel Erfgoed (AWIE) met een selectie wetenschappelijke toestellen uit hun collectie

- Ovide Standaert is aanwezig met een overzicht van de geschiedenis van de graanteelt aan de hand van foto's en folders. Een verhaal over het ploegen, mesten, zaaien, spuiten, oogsten tot en met het stockeren doorheen de geschiedenis.

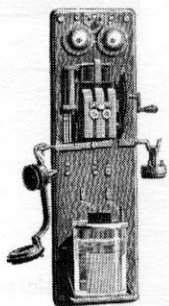
- Fons Vanden Berghe zorgt voor een selectie uit zijn tentoonstelling "Telegrafie een verhaal in rechte lijn". Toestellen i.v.m. telecommunicatie, vooral telegrafie en telefonie uit de 19de eeuw, vormen de kern van zijn verzameling.

- Wilfried Vandevelde, verzamelaar van documenten en toestellen uit het verleden van de fotografie, stelt enkele van zijn meest markante oude camera's op statief voor.

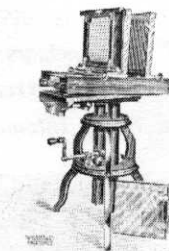
- Doorlopende videovoortelling

Foto: Suzanne De Becker

Ill.: André Cresens

Ill.: André Cresens

AGENDA

Exclusief SIWE-bezoek aan de tentoonstelling LABO XIX°21 in de Dexia Galerie te Brussel

Zaterdag 25 mei om 14 uur

LABO XIX°21, Van nationale wetenschap tot wereldwijde netwerken, behandelt de geschiedenis van de wetenschappen in ons land in de 19de en de 20ste eeuw. Dit gebeurt aan de hand van indrukwekkende machines, vernuftige instrumenten, schilderijen, handschriften en boeken, maquettes en unieke reconstructies van laboratoria. U ziet er onder meer een laboratorium uit de voormalige Brusselse Veeartsenijschool en de reconstructie van het laboratorium van Kekulé uit Gent. Het verhaal begint bij de oprichting van de Rijksuniversiteiten (1817). De ontwikkeling van de belangrijkste exacte wetenschappen (plantkunde, dierkunde, geologie, natuurkunde, scheikunde, geneeskunde, enz.) komt aan bod. Namen zoals Quetelet, Plateau, Stas, Schwann, Van Beneden, Heymans en Lemaître worden verbonden met hun wetenschappelijk werk.

Een belangrijk scharnierpunt vormt de Eerste Wereldoorlog en zijn impact op de onderzoeksinfrastructuur. De beroemde redevoering van Koning Albert I te Seraing in 1927 zorgde voor een heropleving van het wetenschappelijk onderzoek tijdens het Interbellum. Het Nationaal fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek speelde hierbij een belangrijke rol. De tentoonstelling eindigt met de cabine van de stratosfeerballon van Auguste Picard (1931),

de Burroughs Computer van Lemaître (1958) en enkele ruimte-experimenten waaronder de Extreme UV Imaging Telescope uit 1995.

Deze tentoonstelling loopt tot 2 juni 2002 en is open van dinsdag tot zondag van 11.00 tot 18.00 uur (gesloten op feestdagen).

Tegelijkertijd verscheen een rijk geïllustreerd tweedelig naslagwerk Geschiedenis van de wetenschappen in België 1815-2000, waaraan meer dan dertig auteurs hun medewerking verleenden. Het is op de tentoonstelling verkrijgbaar voor € 73. *In 1998 verscheen reeds Geschiedenis van de wetenschappen in België van de Oudheid tot 1815, dat in de boekhandel nog steeds verkrijgbaar is aan de prijs van € 61.*

We verzamelen aan de ingang van de tentoonstellingsruimte in de Passage 44 op de hoek van de Kruidtuinlaan (kleine Brusselse ring) en de Pachecolaan nabij het Brusselse Noordstation. Vooraf geen toegangsticket nemen omdat we gezamenlijk bij voldoende opkomst van het groepstarief kunnen genieten (de toegang kost dan € 1 in plaats van € 2). Wie met de trein komt kan een weekendbiljet kopen en geniet dan 40 % korting voor de eerste persoon en 60 % korting voor de tweede tot en met de zesde.

Zoals altijd stellen we het op prijs dat de deelnemers zich vooraf aanmelden op ons secretariaat. Dan weten we op wie we moeten wachten.

ERFGOEDCONGRES

Innovatief beleid rond cultureel erfgoed in Nederland

Woensdag 29 mei 2002 – Provinciehuis,
Koningin Elisabethlei 22 te 2018 Antwerpen

Organisatoren van dit congres zijn het Vlaams Centrum voor Volkscultuur (VCV – project Alpha) (B) – Stichting Brabants Heem (NL) – Leerstoel 'Cultuur in Brabant' KUB-Tilburg (NL), met medewerking van Culturele Biografie Vlaanderen (B) en het Nederlands Centrum voor Volkscultuur (NI.). Het VCV werkt aan een 'Kwantitatief en kwalitatief onderzoek naar het actuele, lokaal historisch, volks- en heemkundig landschap in Vlaanderen'. Op deze dag wordt een globaal overzicht gegeven

van het nieuwe erfgoedbeleid dat in Nederland momenteel gepland en uitgevoerd wordt. Het betreft voornamelijk het immaterieel erfgoed zoals regionale geschiedschrijving, volkscultuur, heemkunde, voorts ook archieven en er gaat eveneens aandacht naar materieel, meer bepaald het industrieel erfgoed. Een ontmoeting en uitwisseling van ideeën onder Vlaamse en Nederlandse erfgoedbeleidsmensen is een belangrijk onderdeel van dit congres.

Info en inschrijving:

Carlo Jengember, Vlaams Centrum voor Volks-
cultuur, Gallaitstraat 76/2, 1030 Brussel,
tel. 02/243.17.30, fax 02/243.17.39, e-mail:
carlo.jengember@vcv.be, website: www.vcv.be

SEMINARIES

Aan de UCL loopt er een seminarie over de geschiedenis van de wetenschappen. Dit gaat door telkens op vrijdag van 16.30 tot 18.30 uur in lokaal SOCR 20, Collège Mercier, Place du Cardinal Mercier, te Louvain-la-Neuve onder de titel: Un petit dessin vaut mieux qu'un long discours. Images, sciences et techniques.
Info: 010/472841 of 010/474873

De eerstkomende onderwerpen zijn:

19/04/2002 – D. Vanderburgh, *Les croquis du Conseil des Bâtiments civils, 1830-1880:*

canaux de communication ou champs de bataille?

03/05/2002 – J. Mawhin, *Les monstres mathématiques, ou l'horreur à l'écran*

10/05/2002 – B. Gaino, *Les figures nodales permettraient d'acquérir des notions sur la distribution de l'élasticité dans les corps solides? (XIXe s.)*

17/05/2002 – A. de Callataÿ, *De l'image d'un brevet à son usage: le rôle du barbelé dans la guerre 14-18*

